

نقش اقتصاد در بروز نارضایتی‌ها

۱۲ تیر ۱۴۰۳ ساعت ۱۷:۲۳

با لحنی حاکی از شوخی گفتم: قربان، شاید افراد این طبقه، خیلی سریع به سطح بالایی از زندگی دست یافته‌اند که کافی‌اش نمی‌دانند، به طوری که در حال حاضر، خواهان سهمی در اداره کشور شده‌اند.

در میان تحلیل عوامل نارضایتی مردم از حکومت پهلوی عوامل متعددی وجود دارد. با این حال بسیاری از مردم نقش تحولات سیاسی در دهه ۱۳۳۰ و تغییرات صورت گرفته بعد از آن را نیز بسیار مهم دانسته و معتقدند یکی از نقاط عطف نارضایتی‌ها که عمدتاً هم سیاسی بود، از آن سال‌ها شکل گرفت.

نراقی: «همانطوری که عرض کردم، این مخالفت‌ها اصولاً بر مبنای انگیزه‌های اقتصادی صورت نمی‌گیرد و منشا آنها، به کودتایی که در سال ۱۳۳۲، علیه مصدق ترتیب داده شده برمی‌گردد، که تنفیری در گروه‌های مخالف ایجاد کرد و انزجاری در میان اقشار مردم پدید آورد. اما سرانجام، این مذهب بود که به این احساسات انسجام بخشید و اقدام به نوعی هیپنوتیزم جمعی نمود که حرکت همگی را به یک سو پدید آورد. در این جا شاه ناگهان حرف مرا قطع کرد و به آرامی گفت: هدف این حرکت جمعی، دور کردن من از قدرت است؟ «قربان، دور شدن شما از قدرت، بهانه‌ای برای ابراز احساساتی گوناگون است. به طور مثال، طبقه مرفهی که به آن اشاره فرمودید و از وضعیت سیاسی کشور اظهار نارضایتی می‌کند، به وضوح، معلوم است که پس از سال‌ها، احساس می‌کند مفری یافته است.» شاه، که آشکارا از ناسپاسی این طبقه غمگین و سرخورده شده بود، گفت: این طبقه ناراضی است؟ از چی؟ از موقعیت خوبی که به این سرعت به آن رسیده است؟ از سفرهایی که انجام می‌دهد؟ از استحکام پول ما؟ از این که می‌توانند بچه‌هایشان را در مدارس بگذارند که مشابه بهترین موسسات کشورهای غربی است؟»

با لحنی حاکی از شوخی گفتم: قربان، شاید دقیقاً به همین دلیل است. زیرا افراد این طبقه، خیلی سریع و بدون تلاش چندان، به سطح بالایی از زندگی دست یافته‌اند که در نتیجه، از آن راضی نیستند و کافی‌اش نمی‌دانند، به طوری که در حال حاضر، خواهان سهمی در اداره کشور شده‌اند.» ۱

منبع: احسان نراقی، از کاخ شاه تا زندان اوین، ترجمه سعید آذری، تهران، مؤسسه خدمات فرهنگی رسا، ۱۳۷۲، ص ۱۲۸

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/49701/په-نارضایتی-بروز-اقتصاد-نقش-۱>